

[6501]-501

F.Y. B.A./B.Sc./B.Com.

ENVIRONMENTAL SCIENCE

VEC-101-T : Environment Education - I

(2024 Pattern) (Semester - I)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 30

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) खालीलपैकी पाच बहुपर्यायी प्रश्न सोडवा :

[5]

- i) सांस्कृतिक परिसंस्था सेवा म्हणजे काय?
 - अ) माती निर्मिती
 - ब) आध्यात्मिक, सौंदर्यात्मक आणि मनोरंजन मुल्ये
 - क) पोषक द्रव्यांचे पुनर्वहन
 - ड) पाण्याचे शुद्धीकरण
- ii) खालीलपैकी कोणती मानवी कृती सीमापार वायुप्रदुषणासाठी प्रमुख कारण आहे?
 - अ) स्थानिक खतनिर्मिती
 - ब) औद्योगिक उत्सर्जन
 - क) वनीकरण
 - ड) पावसाचे पाणी संकलन
- iii) खालीलपैकी कोणते धातू चे खनिज आहे?
 - अ) कोळसा
 - ब) लोखंड धातु
 - क) चुनखडी
 - ड) मीठ
- iv) कोणत्या काळात औद्योगिक वाढ आणि पर्यावरणीय प्रदुषणात झपाट्याने वाढ झाली?
 - अ) पुनर्जागरण काळ
 - ब) औद्योगिक क्रांती
 - क) मध्ययुगीन काळ
 - ड) दगडयुग
- v) लोकसंख्या वाढीमुळे मुख्यतः काय झाले?
 - अ) संसाधनाचा कमी वापर
 - ब) नैसर्गिक संसाधनांचे शोषण
 - क) कचरा कमी होणे
 - ड) वनसंवर्धन

- vi) मातीचा न्हास कोणत्या क्रियेमुळे होतो ?
 अ) वृक्षतागवड
 ब) अतिचगाई
 क) पीक फेरबदल
 ड) सेंद्रिय शेती
- vii) मानव केंद्री दृष्टीकोण मुख्यतः कोणावर भर देतो ?
 अ) निसर्गाच्या अंतर्गत मूल्यावर
 ब) मानवकेंद्री फायद्यांवर
 क) प्राण्यांच्या अधिकारांवर
 ड) पर्यावरणीय संतुलनावर

- प्रश्न 2) अ) खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा : [5]
 i) जलस्रोतांचे प्रकार योग्य उदाहरणांसह स्पष्ट करा.
 ii) वनतीड म्हणजे काय याची व्याख्या लिहा आणि ती पर्यावरण तसेच मानवी समाजावर कशी परिणाम करते यावर चर्चा करा.
 iii) जैवविविधते कडून मिळणाऱ्या महत्वाच्या सेवा / फायदे कोणते आहेत ?
 ब) खालील प्रश्न सोडवा : [3]
 स्थानिक, प्रादेशिक आणि जागतिक पर्यावरणीय समस्यांमध्ये उदाहरणांसह फरक स्पष्ट करा.

- प्रश्न 3) अ) खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा : [5]
 i) औद्योगिक क्रांतीचे पर्यावरणावर झालेल्या परिणामांचे वर्णन करा.
 ii) खनिज संसाधनांच्या विविध उपयोगांचे वर्णन करा.
 iii) जैवविविधतेचे विविध प्रकार उदाहरणांसह समजावून सांगा.
 ब) खालील प्रश्न सोडवा : [4]
 वन्यजीव अभयारण्ये म्हणजे काय ? ती प्रजाती संरक्षणात कशा प्रकारे योगदान देतात ?

- प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा : [8]
 अ) मानव आणि पर्यावरण यावरील संयुक्त राष्ट्र परिषदेचा मुख्य उद्देश काय होता ?
 ब) सौर उर्जेचे महत्व लिहा.
 क) जैवविविधतेच्या समुदाय आधारित संवर्धनाचा अर्थ काय आहे ?
 ड) शाश्वत विकास म्हणजे काय ते लिहा.
 इ) हवामान बदलाचे परिणाम काय आहेत ?
